

ΠΑΛΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

Ο ΡΑΜΠΑΓΑΣ

‘Η ζωή και τὸ ἔργο τοῦ Κλεάνθη Τριαντάφυλλου. Ἀπὸ τῆ Σίφνου, στὴν Πέλη καὶ στὴν Ἀθήνα. Πῶς ἐγλύτωσε ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἡ φιλία του μὲ τὸ Γαβριηλίδη. Ἡ ἐκδοσις τοῦ «Ραμπαγᾶ». Ὁ Ραμπαγᾶς στὴ φυλακὴ. Μερικὰ τραγουδιὰκια του. Ἡ τραγικὴ περιπέτεια τῆς ζωῆς του. Ὁ θάνατός του

ΙΑ ἀπὸ τῆς ἰδιορρυθμότερας μορφῆς τῆς παροσμένης δημοσιογραφικῆς γενεᾶς ἦταν καὶ ὁ Κλεάνθη Ν. Τριαντάφυλλος, ὁ πολυθρόμβος, ὁ ἔξυπνος, ὁ πανελλήνιος συντάκτης τοῦ σατυρικοῦ «Ραμπαγᾶ». Περίεργη ἐστάθηκε ἡ ζωὴ καὶ τραγικὸ τὸ τέλος του.

Ὁ Τριαντάφυλλος ἦταν Σίφνιος, γιὸς δημοδιδασκάλου. Στὴν ἀρχὴ θέλησε ν’ ἀκολουθήσῃ τὸ πατρικὸ ἐπάγγελμα, ἤθελε στὰς Ἀθήνας, ἔλαβε πτυχίον πρωτοβιβθίου δημοδιδά-

σκάλου καὶ διορίστηκε ἀμέσως στὴν Ἀνδρῶν. Ἐκεῖ κατέγινε μελετώντας ἀκούραστα τὴ Γαλλικὴ, μετέφρασε διάφορα ἐπικά ποιήματα, καὶ τὴν «Ἀπελευθέρωσιν» τοῦ Λαμαρτίνου. Ἀλλὰ τὸ ζῆρὸ πνεῦμα τὸν ἐπορεύονε σὲ ὁρίζοντες πρὸ ἀνοικτούς, καὶ τὴν Πόλιν, τὴ Γῆ τῆς ἐπαγγελίας ὄλων τῶν συμπατριωτῶν του. Καὶ ἕνα ὥραϊο πρῶτὸ ὁ Τριαντάφυλλος ἐγκατέλειπε τὸ σχολεῖο του, μπῆκε σ’ ἕνα καρφί καὶ πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου γρήγορα βρῆκε θέσι. Μιά πλουσία Ἑλληνικὴ οἰκογένεια τὸν ἐπέθεε οἰκοδιδάσκαλον. Δὲν ἄργησε ὅμως ν’ ἀναμνηθῆ καὶ στοὺς κύκλους τῶν λογίων τῆς Πόλεως, ἐγνωρίστηκε μὲ τὸν διευθυντὴν τοῦ «Νεολόγου» Βουτυράν, ὁ ὁποῖος τὸν προσέλαβε σὸν συντακτικὸν τοῦ προσωπικοῦ. Ὁ Τριαντάφυλλος ἐφωδιασμένος μὲ τὴν τόλμην καὶ τὸ θάρρος τῆς νεότητος, προκισσόμενος μὲ μοναδικὴ ἀντίληψιν καὶ ἀνεπίτητην εὐφροσύνην, κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῆ, ν’ ἀγαπηθῆ, νὰ ἐξασκῆσθαι γοητεία μὲ τ’ ἄρθρα του, τὶς πολυποικίλας φιλολογικὰς καὶ κοινωνικὰς μελέτας του, μὲ τὰ χαριτωμένα λυρικά καὶ σατυρικά ποιήματά του.

Ἄλλ’ ἡ δημοσιογραφικὴ ἐργασία του δὲν περιορίζετο μόνο στὸ «Νεολόγον». Ἐξέδιδε μὲ τὸν Πολυτέχνη τὸν «Κουδουνάτο» μὲ τὸν Κασάπη τὸν «Διογένη», μὲ τὸν Π. Φωμᾶ τὴν «Σάλπιγγα», ἔγραφε μελέτας, διηγήματα, ποιήματα, ἐργαζόμενος ἀκόμη καὶ στὴ σύνταξιν τοῦ «Ἱστορικοῦ καὶ Γεωγραφικοῦ Λεξικοῦ» τοῦ Βουτυρά, ἔπιελε ἀνταποκρίσεις σὲ διάφορος Ἀθηναίους ἐφημερίδας, ἔγραφε διαλέξεις, τὶς ὁποῖες οἱ διάφοροι φιλοδοξεῖ ὁμογενεῖς τοῦ ἐπληθύνον ἀδρότητα καὶ τὶς ὁποῖες ὁ θυμολόφος Κλεάνθησ... ἐχειροκροτοῦσε πρῶτος, ὅταν στοὺς συλλόγους καὶ τὶς λέσχας τῆς ἀπῆλθον ἐκείνου ποῦ τὶς εἶχαν ἀγοράσει! Μὲ δὴν ὅμως οὕτῃ τὴν καταπληκτικὴν ἐργασίαν, ὁ Τριαντάφυλλος δὲν ἔπαυε νὰ εἶνε ὁ γλεντζές, ὁ πανταχοῦ παρών καὶ τὸς πάντας φαειρόνων μὲ τὸ σπυρρολό πνεῦμα του.

Ἐφαίνα ἡ ὥραια καὶ ἀμέριμνη αὐτῆ ζωῆ, διεκόπη ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον ἀφορμὴν: Ὁ Πολυτέχνης, κατὰ τὸ 1877, κοτέφανε στὰς Ἀθήνας, ὅπου ἀρχισε νὰ ἐκδίδῃ τὴν «Φλόγα», σατυρικὴ ἐφημερίδα ποῦ ἐπετίθετο μὲ πολλὰ ὁρμητῆρα κατὰ τῆς Τουρκικῆς δυναστείας καὶ ἐπέστειλε στὴν Κωνσταντινούπολιν, τυπωμένη σὲ τοιγαρόχαρτο, μέσα σὲ φακέλλους ἐπιστολῶν. Ὅλα σχεδὸν τὴν ὕλην τὴν ἐστειλε ἀπὸ τὴν Κων/πολιν ὁ Τριαντάφυλλος. Ἄλλ’ οἱ Τούρκοι δὲν ἄργησαν νὰ τὸ ἀνακαίψουν καὶ τὸν ἐστρώσαν σὸν κιντήριον. Ὁ τολμηρὸς Σίφνιος, ἔπειτα ἀπὸ διάφορος κινδύνους καὶ περιπέτειας, κατώρθωσε νὰ βρῆ ἄσυλον σ’ ἕνα Ἀγγλικὸν καρφίβι, ὅπου μεταμφιεσμένος εὐδ’ ἀνύτη, ἔφτασε σὸ Λαύριον καὶ ἀπὸ κεῖ στὰς Ἀθήνας. Λίγους μῆνες προηγήτερα εἶχε καταφθῆ, μὲ παρόμοσιους λόγους, στὰς Ἀθήνας, καὶ ἄλλος διακερπῆς δημοσιογράφος ἀπὸ τὴν Κων/πολιν, ὁ πολὺς Βλᾶσιος Γαβριηλίδης.

Στὴν Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα, βρῆκαν θερμὴ ὑποδοχὴ οἱ δύο πατριῶτα. Καὶ στὶς 14 Ἀυγούστου 1878 ὁ Κλεάνθησ Τριαντάφυλλος ἐξέδωκε μὲ τὸ Γαβριηλίδη τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ «Ραμπαγᾶ». Ὁ τίτλος εἶνε παρήμενος ἀπὸ τὴν ὁμώνυμην κωμῆδιαν τοῦ Σαρδοῦ. Ἡ πολιτικὴ αὐτῆ κωμῆδια μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Καμπούρογλου, ἐπρόκειτο νὰ παρασταθῆ τότε, ἀλλ’ ὁ πρωθυπουργὸς Ἀλέξ. Κουμουνδούρος ἀπηγόρευε τὴν παραστασίαν τῆς, γιατί σὸν πρόσκοπον τοῦ Ραμπαγᾶ ἐσαυρίζετο ὁ μέγας φιλέλληνας Γαμβέτας. Τὴν ἀπα-

γόρευση αὐτῆ ἐσαυρίζε ὁ Τριαντάφυλλος σὸν περιφήμον τραγουδοῦ τοῦ Ραμπαγᾶ:

Εἶμαι τέλος σβοῦθος
Κρίνε με, ἰδοὺ!
Ὡς ὁ Κομμουνισθός
Κρίνει τὸν Σαρδοῦ!

Εἶπαι τὸν Γαμβέτα
Μοιάζω ἀμὴ δέ!
Ραμπαγᾶ ποριζαίτα
Γέγω σου ἰδὲ!

Τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ «Ραμπαγᾶ» γίνετο ἀνάρπαστον, ἀλλ’ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βασιλεία ἐθεώρησαν ἀπὸ μίαν ἀρχῆς ἐχθρὸν τοὺς τὸν τολμηρὸν ποιητὴ καὶ τὸν κατελιώσαν. Τρεῖς φορὲς μῆνες φυλακῆ ὁ Κλεάνθησ Τριαντάφυλλος, ὁ Ρ α μ π α γ ᾶ σ, ὅπως τὸν ἐλεγαν ὄλοι. Καὶ ἡ καταδωξὴς αὐτῆς τὸν ἔκανον κορομηλαπῆτον.

Ἐντεκα χρόνια ἐκράτησε ἡ ἐκδοσις τοῦ σατυρικοῦ αὐτοῦ φύλλου. Καὶ ὁ Τριαντάφυλλος ἦταν εὐτυχὴς καὶ περιφανεύετο διὰ ποτὲ δὲν ἐδωροδοκῆθη γὰρ νὰ προσδώσῃ τὴν ἰδιότητα του.

Στὸ φύλλον τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1888, ὁ Τριαντάφυλλος ἀπὸ τὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς του, ἔσημιεῖνε κάτω ἀπὸ ἕνα ἀλληγορικὸν τοῦ ποιήματός του «Πλάτανος καὶ Λεύκη» τὰ ἑξῆς:

«Εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου ἐκλείσθη ὁ Ραμπαγᾶς, εἶνε φευγνυμῆτος πλάτανος, εἶναι τὸν τοῖς κλάδους αὐτοῦ πρὸς Λεύκην, ἔξω τοῦ τοίχους τῶν φυλακῶν ὑπερηφάνως ὕψουμένη. Ἐκ τούτου ἐνεπνεύσθη ὁ Ραμπαγᾶς τὸ ἀνωτέροποιημένον αὐτοσχέδιον γραφεῖν, εἶνε μονοκοτυλιὰ, καθὼς ἐπέτος τοῦ συμβαίνει ἀπὸ τριῶν μηνῶν νὰ γράφῃ ὄλοι τοῦ τὰ ποιήματα, εἶνε πολιτικὴ εἶνε μὴ, καὶ νὰ τὰ δίδῃ ἀπ’ εὐθεσίας εἰς τὸ τυπογραφεῖον, ὡς ποτὲ νὰ τ’ ἀντιγράψῃ, ὡς ἄλλοτε. Τὴν διὰνυσιν αὐτὴν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν εὐχέριαν καὶ τὸ φρονικὸν καὶ ἀβίαστον τῆς σιχουρίας δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ τὸ ἀποδώσῃ, διότι σημειωτῶν χροῖσιν ποτοῦ δὲν κἄνει. Εἶνε δὲ διαρκῶς ἡ φαντασία του ὑπ’ ἀμῶν καὶ τὴν νύχταν, ἐν τούτῃ νὰ ἐξυπνήσῃ, πράγμα συμβαῖνον, σημάδετα καὶ γράφῃ, χωρὶς καρφὶ καὶ νὰ ἀνιπτῇ. Περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης δύναται νὰ μαρτυρήσῃ οἱ φίλοι. Δὲν τὸν καταβαλεῖ τίποτε. Σὲ καλὸ σου, Ραμπαγᾶ!...»

Τὸ Ναβαρίνον

(Σχεδιάσμα ἀπ’ τὸ περιφήμον βιβλίον τοῦ Ἐντοῦ γεωγράφου Κορονέλλι, ἐπισημασθέντος τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα).

Δυστυχῶς ὅμως αὐτὸ τοῦ βῆκε κακὸν. Γιατὶ ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἕνας παλῶς φίλος του: «... Ἡ διαύγεια αὐτῆ τοῦ

πνεύματος καὶ ἡ εὐχέριαν καὶ τὸ φρονικὸν καὶ ἀβίαστον τῆς σιχουρίας, τὰ ὁποῖα ὁ Κλεάνθησ μετὰ παιδικῆς ὄλους χαρᾶς καὶ ἀφελείας διεκέρυττεν, ἦσαν ἡ τελευταία ἀναλαμπὴ τοῦ σβενυμένου λόγνου. Δὲς κ’ ἔσπευδε τὸ πνεῦμα του νὰ σκορπισθῇ σὴν λάμψιν κατεῖχον ἀκόμη, πρὶν τὸ κελλὶν δι’ αἰμύλων ἀδιαιεργάστον ἡ νόσος! Κ’ ἔσπευδε, διότι ἡ προθεσμία δὲν ἦτο μεγάλη, καὶ ἡ ψυχικὴ νόσος, τὴν ὅλοισιν ὁ Μπαϊλὴ ὡς «παράνοισαν παραλυτικὴν» περιέγραψε δὲν ἔβραδυνε νὰ ἐνοκήσῃ ἐν ὄλῃ τῆ φρικαλεότῃ αὐτῆς καὶ νὰ μεταβάλλῃ, ὡς δὴ μακρῆς γάβδου, τὴν διαύγειαν αὐτὴν τοῦ πνεύματος εἰς ἐνεσθὴ ἀνακόνετα πρὸς σύλληψιν καὶ τῆς πτωχότερας ἰδέας, εἰς ἀληθῆ πνευματικὴν γεωκοπῆαν!»

Ἡ ἀσθένεια τοῦ ποιητοῦ ὄρχισαν νὰ ἐκδηλώνετα ὡς ἐλαφρὰ μορφήν διὰ τὴν στὴ φυλακῆν. Ὁ Κλεάνθησ ὑπέφερε ἀπὸ συχνῶς πονοκεφάλους, ἀλλὰ νόμιζε διὰ τὸν ἀπὸ τὸ στενοχωρὸν καὶ ἀθυγιεινὸν βίον ποῦ ἔκανε στὴ φυλακῆν. Ὅταν ἀπεφυλακίσθη, βρῆκε σχετικὴ ὑγίαιαν, καὶ μὲ βραδείαν, στὶς 13 Μαρτίου 1889, σπυθέσθε σὸν δρόμον ἐνα μικρὸν τραγουδιὰ. Τὸ περιστάτικὸν αὐτοῦ τὸν ἔκανε πολὺ χαροῦνον, γιατί ἐνόμισε διὰ ἡ ψυχικὴν τὸν ἀρρώστειαν τὸν εἶχε περὶ ἐντελῶς ἀρήσει: Γελοῦσε σὰ μικρὸ παιδί κ’ ἔλεγε τοὺς στίχους στοὺς φίλους του:

Αἰλὴ τὴ λέγανε, Αἰλὴ,
Κ’ ἦταν τρελλή, ποῦ τρελλή.
Ἐτρέλλαινε τὴ γενιοῖν
Ἐτρέλλαινε τὴ πόλιν

**Και δσοι τήν αγάπησιν
Έτρελλαθ'ήκαν δλοι !**

‘Αλλ’ ή χαρά του Τριανταφύλλου δέν εκράτησε πολύ. Στο φύλλο της 4ης Μαΐου 1889 έδημοσίευσε τήν ακόλουθη θλιβερή ‘Δήλωσις’.

‘Επειδή από τινος έπαθε σπουδαίως ή υγεία μου, αναγκάζομαι κατ’ έντολήν τών Ιατρών νά διακόψω επί τина χρόνον τήν ένδοσιν του ‘Ραμπκαγιά’, όπως τυχώ τής δεούσης Θεραπείας.

Κλεάνθης Ν. Τριαντάφυλλος

Σέ λίγες μέρες ή άρρώστεια δυνάμωσε. ‘Ο δυστυχής ποιητής, πεσμένος προθύμια στο στρώμα του, έκλαιγε, κ’ έλεγε μέσα στους λυγμούς που τόν συνεκλόνιζαν :

— ‘Αχ, τί έπαθα ; Τί έπαθα !... ‘Εσβουσα, χάθηκα ! Δέν μπορώ νά γράψω μιά λέξη, ένα στίχο !... Πάει ! Πάει !... ‘Εχασα τό μυαλό μου, θά χάσω τό ψωμί μου ! ‘Αχ, καίμνε Κλεάνθη, τί σου μέλλε !... Κ’ έκλαιγε ολόνα μέ σπαραγμό...

***

Τό πρωί της 25 Μαΐου 1889, ο Τριαντάφυλλος, έκανε τό ταχυκό λουτρό του, έπειτα τό συνηθισμένο περιπάτο του ώς τό Β’ Νεκροταφείο, καί όταν έγγυος, εκλείστικρε στο δωμάτιό του κ’ έγραψε τήν ακόλουθη έπιστολή στον άδελφό του :

‘Αδελφέ Γιώργη,

Αυτήν τήν ζωήν δέν τήν ύποφέρω πλέον καί αυτοκτονώ. Μέσα εις τόν μικρόν σάκκον του ταξιδιού, εις τήν δουλάνα, θά εΰρης τά χρήματά μου περί τά 360 φράγκα, καθώς καί τό ρολόγι μου μέ τήν άλυσίδα μου. Τό τουρκέκι δέν ένπολήθη. ‘Από τόν Σαράντην Οικονόμου παίρνεις 100 δρχ. τό αντίτιμον τών προς πόλινσιν δοθέντων εις αυτόν πραγμάτων. ‘Αφού δλοι μέ ένγατάλιπον τί νά κάμω ; Σέ φιλώ, ύγιαίνε.

δ άδελφός σου

Κλεάνθης Ν. Τριαντάφυλλος

‘Επειτα εστήριξε τήν κήνη του περιστρώφου στο μέτωπό του καί μέ μιά σφαιρά βρήκε τήν απολύτρωσι που ζητούσε.

‘Ο θάνατός του έλύπησε όλο τόν κόσμο τών θαυμαστών καί φίλων του. Καί πολλοί θυμήθηκαν τότε ένα χαρακτηριστικό τραγουδάκι του :

‘Εφές τό ψυχοσάββατο εδοχα μιά ψυχή,
Φτεροούγιας, φτεροούγιας ή δόλια μοναχή,
Κ’ ήθελε σώμα γιά νά βρη, νάρθη στον κόσμο πάλε,
Τής λέω «ελα μέσα μου !» κ’ άνοιγω τήν καρδιά
Καί τήν σφαλνώ... Μά πέρασα μιά άλλοκοτη βρα-
[δειά,
Γιατί δέν άφην’ ήσυχη ή μιά ψυχή τήν άλλη !

***

Πρό του τάφου του μίλησε ο Πρόεδρος της τότε ‘Ενώσεως τών Δημοσιογράφων’ Σιφναόπολις. Καί ο επικήδειος του τελείωσε έτσι :

‘Η Ιστορία του ‘Ελληνικού Τύπου, του δ-
παιου ύπηρεξες κρατερός στρατιώτου, ο άείμνητος
Κλεάνθη, θ’ άποκαρνηθί βραδυτέρον, άν περαινί νά
καταταχθής μεταξύ τών εκλεκτών του ή τών συμπαθών θυ-
μάτων του !’

Ο ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΣ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΤΟ ΧΙΟΝΙ

Σέ περιμένο τ’ ουρανό εύλογημένο χιόνι
νά σρώσης μ’ άνθη άείρινα τά δλόγωνα βουνά,
παρθενικά σκεπάζοντας τά πάντα πια ως πέρα
μέσ στα θαμνά χαράματα καί μέσ στα δειλνά.

Νά κρύψης κάθε άσύμμετρο καί κάθε πέν άσχημίζει,
νά ύψώσης τ’ άσπρα τρούπια στους θόλους τών ναών,
ν’ άπλώσης τή γαλήνη σου επάνω από τις σιτιγες
νά κρεί άσες κροστιατίλο στους κλώνους τών δειντών.

Καί μέσ στον κάμπο τόν πλατύ, που θά γιορτάζη τότε,
τά κυπαρίσσια, τ’ άρχα καί πάντα θρημιά,

θα γίνουσι άσπρα έράματα στοφ σγ-
[χισού τήν άχνα
καί θά σαλεύουσι όμορφα μέ έστικιά
[χαρά.

Καί νάρθη τότε, άνοιγοντας πλατεία
[σο ώραία φτερά της,
καί νά περάση ή πάναγνη καί σιωπηλή
[Ψυχή,

ένώ άπ’ τά ύψη άδιάκοπα θά πηφουσι
[κάτου τ’ άνθια,
κ’ ένώ οι καρδιές θά ύψώνονται σέ
[ουράνια προσηυή.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΚΥΛΛΩΝ

Στήν παραδοξοτάτη ‘Ιστορία τών Διασήμων Σκύλλων’, ο Ρισ-
μπούργκ άναφέρει τό εξής χαριτωμένο ανέκδοτο :

Στά μέσα του περασμένου αιώνου, κάποιος ύποδηματοκαθαρι-
στής, καταγόμενος από τήν ‘Ωβέρνην εσχματίσε μεγάλη παρουσία
χάρης στο εξής επιτηθειότατο τέχνασμα του : ‘Ο ύποδηματοκαθα-
ριστής αυτός είχε ένγκατασταθεί μέ τό κασσελάκι του στη μέση της
γέφυρας του ‘Πόν-Νέφ’. ‘Ο σκύλλος του—γιατί είχε κ’ έναν έξυ-
πνότατο σκύλλο—γυμνασθείς καταλλήλως από τόν κύριό του, κυλιό-
ταν διαρκώς μέσ στις λάσπες, όταν δε έβλεπε κανέναν διαβήτη νά
περνά τή γέφυρα, ώμοίωσε έναντιόν του, καί πέφτοντας επάνω
του του έλέρωσε τά παπούτσια του, γεμίζοντάς τά σκόνη καί λάσπες.

‘Ετσι οι πελάτες του πονηρού ύποδηματοκαθαριστή, έχρημα-
τιζαν καθημερινώς ‘σοφά’ μπρος στο κασσελάκι του, γιά νά τούς
καθαρίσει τά παπούτσια καί νά τούς τά έσοκονήσει. Καί κατ’ αυτόν
τόν τρόπο, ο κύριος του σκυλλού έκανε χονσές δουλειές...

‘Όταν δέ, μετά πάροδον τριών έτών, τό ‘κόλλο’ του άνεκαλύ-
φθη, ο πλούσιος πλέον ύποδηματοκαθαριστής, έπούλησε τό κασσε-
λάκι του καί έπέστρεψε στήν ‘Ωβέρνην όπου έζησε τόν ύπόλοιπο
βίο του ως ραντιέρης !...

***

‘Η μαρκησία ντέ Κρεκν έλάτρευε τά σκυλλιά. Γι’ αυτό της ά-
ρεσε νά κινή συχνές εκδρομές στα περίχωρα τών Βεργουλλιών, όπου
κυκλοούσαν διάφοροι χωρικοί, οι όποιοι έξαιουόντες τό έπάγγελ-
μά του κυνηγού έρεφαν κάθε είδους καί ρατσας σκύλλους.

Σέ μιά άπ’ τις εκδρομές της αυτές τήν συναδρασε καί ή γηραιά
θεία της πριγκηπίσσα ντ’ ‘Ελμπίφ, ήλικίας εξήντα περίπου έτών,
ή οποία έννούσως, παρά τή μεγάλη της ήλικία, έξα-
κολούθησε νά εινε φιλάρεσχη καί ύπερβολικά μα-
ταιώδης.

‘Η δού άριστοκρατίας δειθυθώσαν στήν κα-
λύβα ενός φτωχού κυνηγού, ο όποιος έπροθυμοποιή-
θηκε νά τήν περιποιήθη. ‘Αφού έγεννατίσθη, ή πριγκη-
πίσσα ντ’ ‘Ελμπίφ ζήτησε μέ τό ύπνρτοικό της
ύφος τό χωρικό νύ της ‘παρονομασία’ τά σκυλλιά της.
‘Ο κυνηγός ο’ τίκουσε καί έφώναξε άμέσως τούς σκυλ-
λους του.

— Αυτό εδώ, της έλεε δείχνοντάς της ένα μικρό-
σσομο σκυλλιά, εινε ‘ελαρικό εξήννο : Μπορεί καί
μεταίρε βαμπάσια ! Σέρε νά σάς πη τί χρονο έχουμε,
τί μίν, τί ήμερα ως καί τί ώρα άκομα !...

— Εινε πράγματι θαυμάσιο σκυλλιά ! ελεε ή πριγκη-
πίσσα ένθουσιασμένη. Μού άρέσι ! πολύ καί’ θα τό
παρω !... ‘Αν δέ μού τό χωρικός μάλιστα τώρα άπέ-
σως θά πού στο βαμυλέα νά σέ πετάξη από τις Βερ-
σαλλίες !...

‘Ο ατυχός χωρικός στενοχρήσθηκε. Χωρίς νά
δέξη ώστόσο, διόλου τή στενωχώρια του έσπευσε νά
προσθήσει :

— Εσχρητίστος, ‘Υψηλοτάτη... Τιμή μου νά σάς
τό χωρικό... Σέρε μάλιστα κ’ ένα σοφό άλλα πραγ-
ματα ! Μπορεί, π.χ., νά πη τήν ήλικία κάθε άνθρω-
που ! ‘Ιδού γιά νά πεισθήτε... Καίσορ ! ‘Ελα εώ !

Πές τήν ήλικία της κυρίας !...

Αυτό έρεσε γιά νά γνη ή πριγκηπίσσα άνω - κάτω καί ν’ άλ-
λάξη άμέσως γνώμη.

— ‘Α !... τί βρομερό σκυλλιά ειν’ αυτό ! φώναξε, φιλόδωφώντας τό
άθωο τετραπόδο μέ μιά γενναία κλωτσιά. ‘Εξω από δω !... Βγάλε
τό άμέσως έξω από δω !... Θά λερώσει τό φρόνιμά μου !...

‘Ετσι ο χωρικός γλύτωσε τό σκυλλί του καί έδωσε ένα καλό μά-
θημα στήν ύπεροπική πριγκηπίσσα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΛΟΓΟΚΡΗΣΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

‘Επί του βασιλικού καθεστώτους, στή Γαλλία, γινόταν ως γνω-
στόν, άσπληροτάτη λογοκρισία επί όλων των φιλολογικών έργων,
τά όποια έπρόκειτο νά εκδοθύν σέ βιβλία.

‘Η λογοκρισία αυτή έξηρακίτο όχι μόνον έντελώς αΰθαιρετα
άλλα, πολλές φορές, μέ τόν πιο έξωφρενικό τρόπο !

Νά ένα σχετικό παράδειγμα :

‘Ο θρησκόληπος καρτελλεριος ντ’ ‘Αγκεσώ, είχε άπαγορευθεί
κατ’ άρχην τήν κυκλοφορία κάθε είδους μυ-
θιστορημάτων, καί τόν ήθικότερο ν άκόμη, έ-
πειδή νομισε ότι πάν δημοσίωμα της φα-
ντασίας άποτελοΰσε...βλ. φριμάν έναντιον του
Δημοργκού του Πανιός ! Με τά πλλά, καί
χωρίς στήν έμφύβιασ διαφρόνον Ισχυρών προ-
σώπων, έπίσθη κάιοτε νά έπιτεργη έξαιε-
κτικόν στον άββα Πρεβώ, τόν συγγραφέα της
‘Μινόν Λεσκώ’, τήν έκδοσιν του μυθιστορη-
ματός του ‘Κλέβελαντ’. Καί τήν άδεια όμως
αυτή δέν τήν έχορήγησε παρά ύπό τόν όρο
ότι ο κυριώτερος ήρωας του μυθιστορηματος,
στο τελευταιο κεφάλαιο του έργου, θά... βα-
φριζόταν καθελικός !...

